

TELEGRAFUL ROMÂN

Telegrafulu este de două ori pe săptămână:
Duminică și Joi. — Prenumeratiunea se
face în Săbii la expeditorul zărilor, pre afara la
c. r. poste cu bani gata prin scrisori francate,
adresate către expeditor. Prețulu prenumera-
țiunei pentru Săbii este pe anu 7 fl. v. a.
ear pe o jumătate de anu 3 fl. 50. Pen-

Nr. 20.

ANULU XXII.

Săbii in 1022 Martie 1874.

(tru celelalte părți ale Transilvaniei și pentru pro-
vinciile din Monarchia pe unu anu 8 fl. iera pe
o jumătate de anu 4 fl. v. n. Pentru princ. și tieri
streine pe anu 12 1/2 anu 6 fl.
Inseratele se platescu pentru întâia ora
cu 7 cr. sirulu, pentru a doua ora cu 5 1/2 cr.
și pentru a treia repetire cu 3 1/2 cr. v. a.

Productiunea și consumtiunea la poporul nostru tieranu.

(III.) Din toate părțile se audu faime,
în cele mai multe casuri nu nebasate, ca
tieranul nostru începe a-si prapadi mo-
șior'a eredita dela mosi și stramosi, —
ca poporul nostru din di in di seracesce
și e în periculo a deveni la sepa de lemn;
dara nimenea nu se încerca inca de a
scruta câtu de câtu, în modu ratiunali,
cauzele reului acestuia, ce pôte aduce mai
în deosebi ruinarea noastră nationale! —

Unii adscriu reulu acestuia îndatină-
rei poporului nostru cu beuturile spiri-
tuose, alții lenevirei și nelucrării și alții
ierasi gradului celui inferioru de cultura,
alo poporului nostru, în urm'a cărui'a de-
vine usioru poporul nostru amagitu de
alții și despoiatu de aceea ce astadi sin-
guru 'lu mai face partasiu alu patriei
strabune — adeca de posessiune. — Tote
acestea sunt, inse numai în parte și în
a doua linia, cauze ale ruinării bunăstă-
rei poporului nostru. Pentru ca popo-
rulu englezu inca e forte îndatinatu cu
beuturile spirituoase și cu toate acestea to-
tusi e poporul celu mai avutu de pre fati'a
pamentului. — Lene absoluta inca nu i
se pôte imputa tieranului român, mai
multu numai neștrăduirea lui, de a ago-
nisi mai multu decât i e de lipsa spre
a se sustiené. Iera în ce priveșce in-
geniulu românului spre speculatiune, ace-
stia nu e asiă de tempitu precum se pare;
mai multu i lipsesce tieranului nostru
ingeniu de întreprindere.

Caus'a cea adeverata din carea pôte
deveni seraci'a se neaverea unui poporu,
a unei natiuni, în genere este și pôte fi
numai disproporțiunea între productiune și
consumtiune; și în specie disproporțiunea
acéstia în directiunea, cându unu poporu
consume mai multu decâtu produce. — Pentru
ca în casulu acestuia abnormu, consumandu-
se preste productiune, cauta sa se ia în con-
sumtiune și capitalulu dejă adonatu —
sa-lu numimu mortu, fatia cu bratielu lu-
cratoriului care representa unu capitalu
viu — și astfelu consumandu-se și acé-

stia, poporul atâtu de nefericitu remane
fara nici o avere, proletariu, — cu bra-
tiele că singurulu factoru spre a-si cas-
tigă cele de lipsa! —

Celu ce recunósce de căta insemna-
tate este capitalulu pentru productiune și
incătu ajutara și înlesnesce capitalulu pro-
ductiunea — ceea ce o va recunósce
ori-cine prejudecandu ca d. e. fara clo-
canu, care inca face în sensulu nationalu-
economicu alu cuventului, o parte din ca-
pitalulu adonatu, nici unu cuiu nu-lu poti
bate dopa dorintia, ca fara parale nu poti
întreprinde vre-o specula etc. etc., —
acel'a va întielege și acelu adeveru:
ca cu câtu posedu unu poporu se'u o na-
tiune mai putienu capitalu, cu atât'a mai
putienu e în stare a si produce și prin
urmare cu atât'a și cu mai anevoia 'si
pôte castigă bunăstare se'u avere, — și
viceversa. —

De aceea e forte de lipsa pentru pros-
perarea noastră în genere că sa-si pas-
trede celu putienu tieranulu nostru po-
sessiunea și averea sea, deca nu este în
stare că sa si-o iomultiésca; iera de
alta parte e reu și pericululu pentru pros-
perarea natiunei întregi, cându 'si prapa-
desce averea, posessiunea sea; mai reu
inse, cându lasa sa devina acéstia în
mâni straine!

Dara nu numai din punctu de vedere
curatu nationalu economicu, ci chiaru și
din punctu de vedere politicu cade în
daun'a natiunei instrainarea averei natiu-
nale; fiindu ca cu deosebire la noi e
eserciarea celor mai scumpe drepturi
politice legata de posessiune și prin ur-
mare prin perderea posessiunei se perdu
și drepturile insusi. — O cauza princi-
pale pentru ce noi românii atâtu de pu-
tienu potemu influență în afacerile po-
litico-administrative — e a se caută în
giurstarea aceea, ca poporul nostru posedu
în relatiune cu numerulu seu, prea pu-
tiena avere, și în deosebi sa concentré-
dia prea putiena avere în mânilu celoru
mai multi individi. —

Dopa permiterea acestor'a, ne vomu
incercă a scruta — încatu ne voru per-
mite poterile — încatu sunt giurstările

productiunei și ale consumtiunei la po-
porulu nostru favorabile se'u nu? Si in-
cātu se pôte privi proporțiunea între pro-
ductiune și consumtiune la poporul no-
stru favorabile și astu-feliu apromitiatôre
de unu viitoriu mai bunu, — se'u nu?

Productiunea poporului român în
genere, precum și a tieranului român în
specie, nu se pôte numi nici favorabile;
dar' iera nici nefavorabile. —

Favorabile preste totu nu se pôte
numi productiunea poporului întregu ro-
mân, din cauza ca productiunea sea nu
numai ca nu se estinde preste toti ra-
mii de productiune, ci din contra se
marginesce mai numai la unii, precum
mai cu se'ma agricultura, economia de
vite, putienu negotiu etc. — pre cându
unii rami de productiune le lipsescu mai
de totu, precum în deosebi meseriile și
tote întreprinderile de a prelucra mate-
riele crude. — Daun'a ce provine din
giurstarea acéstia nefavorabile, pentru eco-
nomia nationale e evidenta; fiindu ca
bunurile ramurilor de productiune, ce
ne lipsescu, debue sa le acuirămu din
mâni straine și astu-feliu trebuie sa ofe-
rimu și sa dămu capitalele nostre la
straini. —

Preste totu nefavorabile iera nu se
pôte numi productiunea întregului poporu
român; din cauza ca mai toti individi
singurateci se ocupa — de-si nu în speci
destulu de favorabile — cu productiunea,
și la poporul român lipsescu mai preste
totu de aceia, cari numai sa consume,
fara că sa si produca câtu și decâtu! —

Asemenea stă productiunea la popo-
rulu nostru tieranu. — Nu e și nu se pôte
numi preste totu favorabile, intru atât'a,
incătu poporul nostru tieranu a înaintatu
forte putienu, se'u mai de locu, dela sta-
rea primitiva ce a invetiati'o dela mosi
și stremosii lui, — nu cunósce avanta-
giurile progreselor facute de cele-lalte
natiuni culte, nu se folosesce nici de pu-
terile sele, și cu atât'a mai putienu
de puterile naturali se'u mecanice în
modu ratiunale, — apoi de tempu de
locu nu țiene contu, alérge dintr'unu capu
de hotaru pâna în cela-laltu, dela o bu-

cata de pamentu la alt'a și 'si petreco
mai multe dile cu carulu și vitele pentru
unu bratiu de lemn, care numai pre lângu
o istatime rara de a-i dá o aparintia în
privintia catului, în realitate ne esistenta
— 'lu vinde cu 1 fl. pâna la 2 fl, unu
pretiu care si-lu câștiga unu lucratoriu
capace numai cu bratiulu seu într'o di
se'u doua! —

Cu toate acestea productiunea tieranu-
lui nostu totusi nu se pôte numi în ge-
nere nefavorabile și anume mai cu se'ma
din cauzele: ca mai întâin tieranulu nos-
tru în genere e moneitoriu și facu excep-
tiune rara dintre tieranii aceia, cari pre
lângu tote ca le place stieluti'a sa nu-'si
caute de economi'a sea, — ca mai departe
tieranii nostrii pre lângu agronomia se
ocupa de regula mai multu se'u mai pu-
tienu și cu economi'a de vite, carea este
ramulu celu mai rentabilu dintre toti rami
de cultura, — prasescu mai cu se'ma în
apropierea orasielor animale merunte,
cari li-se rentédia de regula forte bine,
— și în fine câștigulu ce-'lu facu în mo-
dulu acestuia 'lu întrebuintédia de regula
spre agonisire de posessiune se'u vite. —

Unu reu generalu conturba în cătu-
va productiunea tieranului român și
anume acel'a, ca elu de regula nu-si dá
silintia că sa produca atât'a câtu aru poté;
și mai cu se'ma celu-ce are mosi'a sea
propria, cu anevoia se resólve că se lucre
și pentru altulu, de-si proprietatea sea
nu-i da ocupatiune destula. — Reulu ace-
stia 'si are fundamentulu seu în parerea
raticata aristocratea a poporului nostru:
ca adeca aru fi sub demnitatea unui po-
sessoru agricultoru, că sa lucre die pen-
tru alții. — În genere țiene poporul nos-
tru tieranu agricultur'a de cea mai ono-
rifica ocupatiune, din cauza ca agricul-
torulu lucre pre mosi'a sea și pentru sine;
și caus'a din care mai cu se'ma nu se
lêga poporul nostru tieranu de meserie
e ca nu voiesce sa lucre pentru alții. —

Reulu acestuia inse va disparé, câtu
se va convinge tieranulu nostru: ca
a lucră în ori-ce modu și ori pentru cine,
nu e rusine, câtu voru cresce și lipsele
și recerintiele sele mai tare și câtu se voru

FOISIORA.

Despre constitutiunea bisericeii nôstre.

(elaboratu cetitu în siedintia publica a so-
ciet. de lectura pedagogico-teologica din Sa-
bii, în presér'a onomasticeii (26 Fauru) Esc.

Sele Par. Archiepiscopu și Metropolitu
Procopiu.)

„De gresiesce tie fratele teu, in-
dréptu-lu între tene, și între elu, și decâtu
nu te va ascultă, ia cu tene inca pre
unulu se'u doi, și asiă îndréptu-lu pre
elu, și decâtu nu va ascultă nici de ace-
stia, atunci spune-lu bisericeii.“ (Math.
cap. 18. v. 15.)

Ilustra adunare! Suntu rari mo-
mentele nostre de intrunire, dara pre câtu
sunt de rari, pre atâtu trebuie sa fia de
momentose obiectele cari au se întretiena
conversatiunea. Me temu a vorbi, fiindu
pre acestu pedestalu vedindu înainte-mi
unu publicu, pre câtu de numerosu pre
atâtu de inteligentu, dara me incuragiez,
câci celu versatu în sciintie nu va des-
consideră pre celu ce vrea sa intre în
templulu sciintiei. Nu promitu multu și
nu lucruri nône a Ve aduce înainte; câci
acéstia mi-aru fi preste putintia; decâtu
totusi voiu vorbi, acéstia o facu rogan-
du-me de pacienti'a Il. adunări, interesa-
rôria pentru totu ce taia în viétia noastră
nat. bisericeasca.

Dómnelor și Domnilor! Tem'a
propusa dopa cum se vede este unu
obiectu spre a cărui desfasiurare s'aru
recere o capacitate eminenta, unu studiu
mai seriosu. Barbati cu cunoscentie vaste
au scrisu asupr'a acestui obiectu; între
cari românii de confessiunea gr. or. primo
loco au a numeră pre nemuritoriulu An-
d r e i u Baronu de S i a g u n 'a. Eu
nu amu alt'a de facutu, decâtu sa admiru
portretulu ce ne-a lasatu acestu barbatu,
sa admirămu penelulu ce l'a depinsu, și
deca voimu a fi și noi pictori apoi se
invocămu ajutatoriulu divinulu, spre a puté
trage câte-va liniamente în acestu obiectu;
și acéstia mai multu din predilectiune
cătra atâtea ostenele, câte s'au facutu pâna
acum.

Sa intru în materia.

Venirea lui Chr. nu este unu feno-
menu, ce se arata numai spre a produce
uimire și admirare în lume. Venirea lui
reformă societatea omenésca vechia. În
loculu societatei celei corupte introduce o
societate morale. Prin acéstia și se atri-
bue lui în parte civilisatiunea secului 19
disu alu luminelor. Este frapantu inse,
ca Christosu nu se adreséza la starea so-
ciale a popóreloru, și cu toate acestea re-
formă societatea. Elu nu reguléza refe-
rintiele sociale între domnu și servu, câci
insusi dice: „Dati Cesarului, cele ce suntu
ale Cesarului, și lui Ddiu, cele ce suntu

a lui Ddiu.“ Elu lasa patriciulu sa fia
patriciu, plebeulu prebeu, stapanulu sta-
panu, și sclavulu sa fia sclavu; dara dice
numai: „iubesce pre deaprópele teu, că
pre tine insuti“; ba ce e mai multu elu
dice: „iubiti si pre vrasmasii vostri.“ Elu
se adreséza la anim'a muritorilor; și
precum omulu corespunde cu Ddiu prin
anima, astfelu midiloci se corespunda
omulu cu omu. Elu venindu forméza unu
corpu ai cărui membri potu se fia toti
ómenii, cari primescu preceptele lui câci
elu dice: „pre totu celu ce vine la mine
nu-lu voiu scote afara“. În scurtu elu
pune baze unei societăti, a cărei mem-
brii suntu în legatura prin unimea cre-
dintiei, și prin caritatea adeveratu crestina.

Christosu vine în lume că domnu și
cu toate acestea ia tipulu servului, pentru
ca dice (la Marcu capu 10 v. 44.): „Celu
ce vrea între voi se fia mai mare se fia
sluga tuturor.“

Că atare propaga elu invetiaturile
sele, că atare pune baze societatei cre-
stine. Amu disu ca elu a formatu o so-
cietate. Ide'a de societate presupune mem-
brii, presupune unu capu. Membrii erau
toti, cei ce primeau invetiaturile la Chris-
tosu; iera capulu insusi Chr. Dara fiindu
societatea cu corpulu muritória, iera tem-
pulu petrecerei lui Iisusu, că omu, pre
pamentu marginitu; pentru aceea se ivea
necesitatea unei institutiuni se'u norme

pentru ocărmuirea societatei crestine, ca-
rea norma sa reguleze în succesiunea
tempuriloru, afacerile acestei societăti, ca-
rea se continua din parinti în princi.
Acésta necesitate a preveduti'o Christ. și
pentru aceea 'si alege 12 Apostoli. În
alegerea acestor'a avemu inceputulu vie-
tici constitutionalu în biserica. Prin alegerea
acéstia voi Mantuitoriulu a alungă pre
venitoriu absolutismulu din biserica, și a
pune baze vietiei const. în biserica. Tote
lucrările sele le face în fati'a lumii. Apo-
stolii basati pre faptele Mantuitoriului pro-
ceda la alegerea lui Matheiu de Apostolu
în fati'a crestiniloru, ce erau pre atunci;
asemenea intru alegerea celoru 7 diaconi;
totu astfelu la alegerea de Epipi pr. la
elegerea lui Policarpu Eppulu Smirnei.
Prin celea 7 sínóde ecumenice și 12 lo-
cali se întaresce mai tare viétia consti-
tutionale, aducendu-se legi (canóne) cum
are sa se proceda în tote afacerile bis.
și acéstia o facu basandu-se pre cuvín-
tele Mantuitoriului: „unde suntu 2 se'u
trei adunati în numele meu, și eu sum în
midilocolu loru“; Pre bazea praxeii vechi
se alege Ioanu Chrisostomu de Archiereu
prin sufragiulu întregului cleru și poporu,
asemenea Eustachiulu Episcopulu Antiochiei.
Totulu se pertractéza în adunări.

(Va urmă.)

rentă și fructele ostenelelor se mai bine. —

Au fi să vorbim acum despre consumțiunea țieranului nostru în special: această înseamnă nu ar face nici un servitiu deslegării chestiunii ce ni am fost propusă și de aceea ne vom și margini pre lângă trasurile generale ale factorului acestuia național — economic. —

De aci provine, de o parte reuța, ca țieranul român nu se silește a prospera în producțiune, — fiindcă avem lipse putiune, putiune se recere și spre acoperirea lor, și elu urmădă de regula nu mai normă această imperativă, — dară totu de aci devine apoi de alta parte și favorabilă proporțiune între producțiune și consumțiunea țieranilor noștri, — sunt de totu generale și nu sunt a se aplică la ani nedreptiți, și alte calamități, nici ca s'a reflectat aici la devastările cele nejustificabile ale padurilor, și la alte moduri de consumțiune neratiunale; fiindcă acestea sunt nise aparitiie trecătoare, cari se vor delatură de sine cându va începe țieranul reuța ce urmădă dintr'ensele.

Se înțelege de sine, ca trasurile acestea din viața națională-economică a țieranilor noștri, — sunt de totu generale și nu sunt a se aplică la ani nedreptiți, și alte calamități, nici ca s'a reflectat aici la devastările cele nejustificabile ale padurilor, și la alte moduri de consumțiune neratiunale; fiindcă acestea sunt nise aparitiie trecătoare, cari se vor delatură de sine cându va începe țieranul reuța ce urmădă dintr'ensele.

Preste totu deci potemu afirmă cu toată siguranța: ca avere națională a țieranilor noștri de prezenta nu se afla în decadentia, și ca numai atunci ar deveni în decadentia, cându țieranii noștri de o parte s'ar dedă la traiul mai bunu, ieră de alta parte nu aru sporii în asemenea mesura și cu producțiunea. — Din contra aru înaintă bunăstarea țieranilor noștri, cându pre lângă traiul lor de acum, s'ar silii a progresă în toate sferile de producțiune. —

Deci, e o sântă datoria a preitorilor, invetitorilor și a altor persoane descepte, care stau în atingere cu poporul, că de o parte sa-lu desmente dela consumarea averii în modu dăunosu și neefectiferu, — din care amintim că speci, beutură vinarsului, ospetie cele preste mesura, devastarea padurilor etc. — ieră de alta parte sa-lu indemne spre progresu în afacerile se, — sa-i arete profitulu ce devine din ușurea masinelor și sa starușcă că unde e posibilu sa se procure atari prin asociatiune mai multor a, — sa-lu indemne spre imbratissarea meseriilor și a astor-teliu de ocupatiuni economice, care s'au constatat că mai profitabile, — și în fine sa-i arete și ratiunea în lucru, fiindcă numai astu-feliu se pôte castigă sporu. —

Divorțurile în diverse țieri.

Divorțurile se despărțiri au fostu în toate timpurile și în toate țierile pământului, o dovădă, ca sentința: „Casatoriile se credință în ceru” nu e decât un parere-pia a credinței, pentru-ca de altminterenea am fi siliti să presupunem, ca nice însuși cerulu nu e infalibilu. Esista numai o parte ne însemnată a pământului, despre carea spunu etnografi și calatori științifici, ca acolo divorțurile erau necunoscute până la asediarea coloniilor europene, și această parte de pământ este reprezentată prin unele insule australice, unde se dice ca nice adu nu obvine „între selbatici” absolutu nice un divorț. Nu se pare înse, ca această aru servi acoloru omeni naturali spre o deosebită distincțiune, din contra. De sine se înțelege ca un divorțu nu se recere acolo, unde legatură casatorie nu e solidă și unde femeia n'are mai multu dreptu decât unu animalu de casa, unde barbatulu după placu se dupe măsură averii se pôte sa-si alăge succesorie după femeia se, fără de a alungă pre acestă din colibă se.

Divorțulu presupune totu-deună o ore-care mesura de drepturi pentru femeia, de-si această mesura ici colea scade la unu minimum. Din cându în cându detorința suplinesce locul dreptului, pre-

și aceste toate cu atât mai vertosu, cu câtu prin progresarea în cele materiale și economice, vomu progresă și în cele politice; pre cându, la din contra ruină economică va trage negresitu după sine, și pierrea noastră politică! —

Partidă lui Deák a ținutu în 18 Martie o conferință, la care a luat parte mai toti membrii partidei din locu. În conferința această espune ministru președinte Slavy, totu decursulu pertractărilor și negocierilor pentru compunerea unui cabinetu nou, la însărcinarea primită dela Maj. Sea, și cu membri de ai stângei centrale. Din espusețiunea ministrului președinte se vede, ca compunerea noului cabinetu cu barbat din centrulu stângu s'a împedecatu de propunerea lui Tisza, că la ocaziune binevoită, în launtrulu cabinetului și la casu de lipsa chiaru de dreptulu înaintea Maj. Sea, sa se facă o reviziune a pactului dela 1867, pre cându Slavy pretindea că asiă ce-va să întreprindă Tisza numai afara de cabinetu.

Nepotendu-se ajunge o unire în punctulu acestă de diferență, s'a rogatu de Maj. Sea, a-i primi definitiv demisiunea ceea ce s'a și intemplat. Multămiesce pentru increderea și spriginulu de care s'a bucuratu până aci din partea partidei și o roga că și de aci înainte de cându a devenit că membru simplu al partidei să fie intemplat cu bunăvoință. — Baronulu Lipthay da espresiune simțimentelor conferinței în cele mai caldore cuvinte, amintindu de meritele ministrului președinte și a celor-a-laltii miniștri.

Dupa aceste conferințe mai remane adunata și se consultă în grupe asupra evenimentului celui mare alu dle și asupra eventualității viitorului.

Despre decurgerea crizei ministeriale din Budă-Pestă, scrie „Correspondența Pestana” următoarele:

Coalitiunea a cadutu eri, (19 Mart.) adu se pôte consideră și fusiune cu partidă Ghyczy respectivă intrarea lui Ghyczy în ministerulu Slavy ca definitiv parasita.

Dupa ce s'a informatu domnulu Slavy ieri despre concludulu centrului stângu, au întrebatu pre dlu Ghyczy ca este densulu aplecatu a intră în Ministeriu pre bas'a apromisiunii se de mai înainte, acum după ce dlu Tisza nu primesce nici unu portfoiu. Dlu C. Ghyczy dechiara ca cadienda coalitiunea nu pôte intră în ministeriu. La întrebarea dlui Slavy, ca nu aru fi aplecatu a luă asupr'asi compunerea unui cabinetu nou, a răspunsu dlu Ghyczy, ca cu privire la bețanetiele

cum e d. e. în lavă, unde o femeia, nemulțamindu-se cu barbatulu se, numai prin aceea pôte provocă divorțu, că se rescumpe prin o suma anumită de deobligamentulu datu la încheierea casatoriei. La totă întreprinderea și aci este unu dreptu, care după împregiurări pôte sa fie mare, cându de exemplu sumă pre carea trebuie sa o solveze e mica. O femeia frumoasă pôte în totu tempulu sa arunce barbatulu se sau o suma, carea pôte e numai unu bagatelă, se pre carea o pôte primi dela unu altu adoratoriu, și ea devine astfel liberă și necasatorită.

Cu multu mai aspră e o instituțiune privitoră la această, pre carea o aflăm la tibetani. La această divorțurile în genere sunt foarte rare; deca totuși se intempla atunci se recere învoirea liberă a ambelor părți și nice unei a dintre acestea nu-i este iertatu a se mai casatori după această vre-odată, nice chiaru după mărtea partii celei-lalte. La mauri se pôte despărți o femeia, carea în unu anumitu tempulu n'au nascutu barbatulu nice unu copil, la această se recere înse învoirea neamului întregu; în casulu acestă și se ieră a se casatori ieră. La abisini înse nu esista într'adeveru nice o casatori. Ambele părți potu face împreună și le potu și dissolve după cum le place. Locuitorii inea pagani din Sibiria asemenea și-au usiuratu, lucrulu, firesce

sele și la referințele se nu pôte întreprinde asiă ce-va. Dealtminterenea ceea-ce privesce intrarea în cabinetulu Slavy va întrebă mai întâi pre cei de unu principiu cu densulu, atornându răspunsulu definitiv dela deciziunea acestor a.

Dlu Slavy s'a rogatu de răspunsu celu multu până la două ore după meadiă-di.

În urmă acestei partidă lui Ghyczy se intrunesc la 10 ore în conferință, în carea dlu Ghyczy schițădă cursulu pertractărilor și punctulu se de manecare și apoi provocă pre membrii partidei să se pronunție. Majoritatea aprobă procederea lui Ghyczy, alții ierăsi au sprijinitu intrarea lui Ghyczy în cabinetu adaugendu, ca fusiunii să se dea totu concursulu; cu deosebire dlu Ivanka a adus mai multe argumente pentru fusiune.

La loculă acestă mai înregistrăm și scirea, ca dlu Ivanka este decisu a-si depune mandatulu în urmă concludelor partidei pentru-ca elu numai considera de justificată și fundată posetiunea cea excepțională a partidei din centru.

Pronuncindu-se dlu Ghyczy ca va răspunde ministrului președinte negativu, s'a încinsu o dezbateră lungă, ca ore deciziunea se concludulu acestă sa se notifice simplu, se sa se și motiveze. După o dezbateră de 4 ore s'a decisu, că prin o epistolă să se facă dlui Slavy simplu cunoscutu, că în contielegere cu partidă, Ghyczy, este în contră intrării în cabinetu.

Înainte de meadiă-di a cercetatu dlu Slavy și pre morbosulu baronu Sennyey, carele s'a dechiaratu pre scurtru ca nu este aplecatu nici a intră în cabinetulu prezentu, nici a luă asupr'asi sarcină compuneri unui ministeriu nou.

Dlu Slavy, după ce a primitu scrisoarea lui Ghyczy, după 2 ore, se duce la Majestatea Sea, unde a dechiaratu, ca acum, după ce a remasu toate încercările de a compune unu cabinetu fără de rezultat, densulu încercările acestea nu voiesce ale continuă mai departe și asiă se roga alu demisionă.

Majestatea Sea s'a înduratu a primi demisiunea și a facultatu pre ministrulu președinte a aduce demisiunea această la cunoscință partidei lui Deák în conferință de seară.

Dlu Slavy a propus după această pre mai multu, cari după parerea se aru fi aplecati a luă asupr'asi compunerea unui cabinetu nou. Majestatea Sea a chematu apoi pre președintele casei deputitorilor dlui Stefanu Bitto, carele a putreoutu la Majestatea Sea dela 4—5 ore după meadiă di. Dlu Bitto nu fii însărcinatu de Majestatea Sea cu compunerea unui cabinetu nou, de ore-ce această

numai pentru partea barbată. Dea acolo unu barbatu e nemulțamitu cu muerea se, fia și numai pentru celu mai bagatelă lucru, elu trebuie sa-i iee numai caită se velulu de pre capu și despărțirea e de gatu. Din norocire pentru secula frumosă alegerea în acele parti e foarte neînsemnată și barbatulu totu atatu de usioru îi pune caită ieră pre capu cându nu capeta alta muere. Mai reu o au muerele de pre insulă Corea. Acolo nu numai se pôte despărți unu barbatu de muere se cându îi place, ci elu pôte lasă această copii spre susținere. Ba, în casu de o necredință are dreptulu, a o pedepsi cu mărte.

La siamesi barbatulu se pôte despărți de sociă se, dară densulu n'are dreptu a o vinde, că pre celelalte muere. La despărțire pôte sociă se ceta copilulu întâi, alu treilea și alu cincilea, pre cându cei-lalti i remănu barbatulu și tatalui. La drusi și la turcomani pôte sa urmeze o despărțire din „smintela”. Cându o muere la acestea popore se roga de barbatulu se pentru concesiune „de a est afara” și densulu răspunde numai: „Mergi!” fără a mai adauge: „dară vina ieră îndreptu”, atunci despărțirea e executată, și desă ambele părți dorescu a convetiui mai departe, totuși această nu mai atunci li-se ieră, cându se casatorescu ieră.

s'a atornă dela raportulu dlui Bitto ce avea sa-lu facă după convorbirile cu unii alții numai mâne, Majestatei Se. După audiența a convenitu dlui Bitto cu dlu Slavy, după care conferința s'au dusu amdoi în conferință partidei lui Deák, despre a cărei rezultat amu raportatu mai pre largu la altu locu.

Cu compunerea unui ministeriu a însărcinatu Maj. S. pre președintele casei deputitorilor Bitto. Acestă a început negociări cu mai multu frontasi invitându totu odată a primi câte unu portfoiu ministeriale. Alalta-eri după medu se consideră cabinetulu că constituitu.

Dupa scrirele de alalta-ori Bitto eră președinte; Ghyczy, carele a refuzatu în mai multe rânduri de a intră în cabinetu, se duce ca a primitu portfoiulu de financie; în privință portfoiului de comerțu curgeau Vineri după meadiă di negocierile cu G. Bartal, Jos. Zichy și de cea ca va luă asupr'asi portfoiulu de comunicatiune; cei-lalti miniștri remănu cu portfoiurile lor. — Eri avea sa se prezenteze ministerulu celu nou în clubulu lui Deák și astadi aveau sa apara denumirile în fii oficiale.

În fine după alta scire mai nouă, înse totu de Vineri, se asigură ca ministerulu e compus astfel: Președinte Bitto, Ghyczy de financie, Szapary de interne, Zichy de comunicatiune, Bartal de comerțu, Trefort de culte și de industrie, Pauler de justitiă, Szentendrei pentru apărarea țierei, Wenkheim lângă personă Maj. S. și Pejacsevics ministru croatu. Luni se va prezenta ministerulu în casă deputitorilor. — Dietă se va amana pre tempu scurtru.

(Festivitate militară.) Mercuri în 6/18 Martiu a fostu aici în Sabiu o festivitate militară, impartirea medalioru de resbelu. Garnisonă intră libera de servitiu a esitu în parada deplină și adeca: 3 bataliuni dela regimentulu de infanteria nr. 31 (Mecklenburg-Strelitz), bataliunea venatorilor de câmpu nr. 28, toate bateriile din locu dela regimentulu de artilerie nr. 8, școlele dela diviziunea trupelor, regimentulu de artilerie și de cadeti, despartimentulu furgonelor și alu sanitației. La 10 ore înainte de amedi comandantele militariu vice-maresialulu Baronu de Ringelsheim cu o suită mare, a trecut trupele în revistă. După această a adresatu către generalii, comandantii de trupe și către statulu majoru alu comandai militare următoarele cuvinte: „Ve predau dloru aici medalii de resbelu instituita de Majestatea

Cându o parechiă între chinezii cochini dorescu a se despărți, atunci ambele părți rumpu în presentia a doi martori unu surcelu se monete și prin această casatoriă e desființată. Barbatulu trebuie sa dea atunci socii se totă proprietatea, carea o au avut înainte de a se casatori.

Între i dianii Americi se rumpe la nuntă unu bătiu în mai multe bucăți și aceste bucăți se impartu între martorii nuntii, cari le conserva cu multa îngrijire. Cându despărțirea are sa urmedie, atunci barbatulu trebuie sa adune la olalta toate bucățile acestui bătiu, adese ori le aduna pre acestea din cele mai mari despărțări, spre a le arde. Cându s'au arsu toate aceste bucăți, casatoriă e disolvată. În această datina care la parere cuprinde numai o jucăria, jace o întiepciune adene. Indianulu, care voiescu a se despărți de sociă se, trebuie sa facă mai întâi conformu acestei datine nu arare ori calatorii mari, apoi adeseori nu afla pre martorii casatoriei în dispunetiune bună, mai alesu cându acestă manifestădă o bunăvoință unu socii se lui și „lu tiu” pre elu de unu omu iute la mână, și la casu, cându îi afla, discuta împreună asupră motivelor de despărțire, lu sfatuescu, lu îmbunedi adese ori și despărțirea nu se realisădă. Se recere o voință de feru și o dusmanie în fapta ne-

Sea Prea înduratu nostru Imperatu și supremul nostru beliduce cu ocaziunea Jubileului său de 25 de ani ai domniei Sele pentru aceia cari s'au luptat și au lucrat în companiile din timpul domniei Sele.

„La cele lalte ilustre decorațiuni, cari ornăza pieptul barbatilor bravi și meritați, cauta singuratecii, cauta camaradii d-văstră cu mandria. La acestu semnu de onoare pōte și trebuie sa caute armat'a intrēga cu mandria; pentru ca supremul nostru beliduce esprima prin tr'ensula inaintea noastră, inaintea lumii intregi, și inaintea istoriei: „In cei 25 de ani ai domniei Mele amu fostu multiamitu cu armat'a Mea.“ Institutiunea acēst'a inse nu este numai pentru noi și pentru armat'a o distinctiune, pentru ca o parte mare din semnele acestea de onoare se distribu aceluor ce nu se mai afla in armat'a activa și cari vietuescu și lucra in alte chiamări.

„Institutiune acestei medalie este asiā dara in celu mai largu intielesu alu cuventului o distinctiune pentru poporul intregu; fără diferintia de natiunalitate și credintia.

„Inspireze dara acēst'a pre toti Viribus unitis spre fidelitate și alipire pentru Majestatea Sea Imperatulu și Regele și serenissim'a Sea dinastia, iēra pre armat'a insufletisca-o și la mai mari fapte pentru onoare, gloria și victoria, pentru că dupa 25 de ani și iērași 25 de ani Majestatea Sea supremul nostru beliduce se pōta esprime: „Amu fostu multiamitu cu armat'a Mea.“ Și se faca ceriulu, că acestea sa le esprime inca Imperatulu acēst'a.“

„Ddieu sa tiena pre Majestatea Sea Pręgratiosulu nostru Imperatu și Rege și supremu beliduce! Sa traisca!“

Unu resunetu de unu intreitu „Se traisca“ (Hoch!) au fostu respunsulu la acēsta cuventare scurta, dara cuprindietōrie.

Dupa acēst'a Escelenti'a Sea comandantele militariu a aternatu semnele de distinctiune cu mân'a sea propria Generaliloru și oficeriloru superiori și inferiori dela statulu majoru alu comandai și comandantiloru de trupe, au distribuitu apoi la oficerii din trupa, suboficeriloru și gregariloru medalie.

Dupa distribuire au defilatu trupele pre dinaintea comandantului militariu, cu carea s'au terminatu festivitatea. Sēr'a au fostu o Soirée splendida la Escelenti'a Sea Comandantele militariu.

Majestatea Sea a primito in audientia Joi in 19 Martiu deputatiunea din Panciova. Conducatoriulu s'a adresatu cătra Maj. S. cu urmatōrele cuvinte.

„Majestatea Vōstră cesar. și reg. apos. tolica!“

„Poporatiunea cea pururea credincioasă din cercurile electorali ale Panciovei și Or-

siovei și a tienutu, fatia cu evenemintele cele mai noue, de datorintia patriotica a depune la picidrele Maj. V. apost. cea mai adencu simtita multiamita pentru binefacerile pentru legile ce privescu desmilitarisarea și incorporarea confineloru militari unguresci și s'au datu acestei părți de tiēra, pre lānga acea prę supusa rugare, a primi acea multiamita cu indatina-ve iubire și gratia.

„Totu de odata indrasnimu cu tōta supunerea a ne esprime profund'a parere de reu, ca o fractiune politica a facutu din alegerea de deputatu la Panciova obiectu de demonstratiuni ostile Ungariei, spre a-si promovā scopurile ei și nu s'au sfiitu a substitui amintiteloru legi o tendintia, carea n'au fosta nici odata in intentiunile Maj. Vōstre.

„Cu tōte aceste nutrīmu acea sperantia, ca cei rataciti, sub influenti'a simtiemintelor de innāscuta loialitate, voru veni prescurtu tempu la cunoscintia și voru contribui la promovarea comunelor interese de statu.“

La aceste Maj. S. a respunsu:

„Cu placere primescu espressiunile d-v. de multiamita și de asigurarea credintiei d-v.

„Referintiele cele noue, create in confiniile de odinōira, locuite de d-v., au procesu cu consimtiemintulu meu din acea intentiune binevoitōria, că si poporatiunea acestui tienutu sa participe la drepturile egali ale tuturor locuitoriloru imperiului și sa se pōta desvoltā liberu, spre binele lor propriu și alu tiērei intregi.

„Deplāngu fōrte demonstratiunile ostile amintite si de d-v., cari turbura pacea și sentiulu locuitoriloru pentru legalitate. Numai prin conlucrare armonica și spre folosu comunu, prin promovare puterica și spriginirea mesuriloru regimului corespundietōrie și intentiuniloru Mele, midlocindu in modu salutaru transitiunea la referintiele cele noue, poteli d-v. intemeiā durabilu binele poporatiunei si Me voiu bucurā totu-dē-un'a, dēca dv. si concetatiunii dv. pre cari reprezentati, perseverandu in alipirea cea credincioasă si in respectarea legiloru se voru arată si de aci incolo interesanti de binele comunu si demni de bunavointi'a Mea.“

In 16 Martiu au fostu la Chislehurst in Angli'a la vreo 6000 francesi din tōte clasele sociali. In acēsta fiulu lui Napoleonu III fiindu de 18 ani s'a dechiaratu, conformu legiloru dinastiei, de majorēnu. Cuventarea ce a rostit'o principele imperialu ducelui de Padua, că conducatoriulu deputatiunei,

Unu fiu e deobligatu prin lege, a se despartī de muerea sea, dēca acēst'a nu place parintiloru lui.

Circasii au doue moduri de despartire, un'a totale și alt'a provisoria. Cādu se templa cea dintāiu, ambele parti se potu recasatori indata. In casulu din urma socii se despartu de ocamdata numai pre unu anu. Nu tramite barbatulu dupa decurgerea acestui terminu dupa muerea sea, atunci densulu se astringe prin rudeniile ei la o despartire totale.

La grecii antici se facea la incheierea casatoriei de comunu o invoire in scrisu despre acea, ca ce subsistintia se cuvine unei femei la casu de despartire. Soci'a nu numai capetā zestrea ei inde-reptu, ci barbatulu trebui'a sa solveze și interesele pre tempulu, pre cātu densulu a folositu zestrea ei. In Greci'a moderna despartirile suntu de totu rare.

La romanii cei vechi unu barbatu se potea despartī de muerea sea, dēca acēst'a nu pastrā credintia, dēca i falsificā chieile sēu dēca bea vinu fără concesiunea lui. Pre lānga tōte acestea nu se templa in Rom'a in tempu de 521 ani nice un'a despartire. Dupa ce se introduse o lege, carea iertā ambelor parti cererea de despartire, despartirile se templau asiā de desu, cātu celu mai neinsemnatsu pretestu dā insa la despartire. Seneca scrie, ca multe mueri nu mai nu-

care a salutat pre principe in numele francesiloru, a facutu impressiune buna asupr'a deputatiunei si ore-care sensatiune in Europ'a. Sensatiunea acēst'a inse e de a se luā in sensu mai moderatu. Ea se restringe pre lānga acea, ca principele se vede ca comptēdia pre votulu universalu, cārui dice ca se va supune si carele de siepte ori a scosu din urna numele lui Napoleonu. O parte insemnata a pressei europene e de parere ca nu se pōte dice, ca aru fi ce-va cu totul imposibilu că din urn'a sufragiului universalu sa iese a opt'a ora iērași unu Napoleon, carele cā imperatu aru portā numele de Napoleon IV.

In monotoni'a desbateriloru camerei prolongite din Bucuresti va veni in septemān'a viitōria o schimbare in forma de doue interpelatiuni. Un'a va veni dela dlu Miculescu și privesce unu gravamēnu asupr'a vatemāriloru de granitia de cătra ungureni. Alt'a dela dlu Vasilescu pentru bunori monastiresci romāne din Basarabi'a ruseasca a cārora venituri guvernulu rusescu nu voiesce ale dā romāniloru.

Din Serbi'a se scrie la „Ung. Lit.“ despre unu conflictu nou intre in. Porta și intre Serbi'a. Marele viziru de acum se pare ca voiesce sa inoiēasca cestiunea Zwornikulu, pre care nu lu cede Serbiei nici cā locu neutru; incātu pentru junctiunea drumului de feru, marele viziru vrea sa incungiure Serbi'a, incātu Belgradulu sa nu capete decātu o linia laterale. De alta parte se dice, ca cestiunea tributului in scurtu tempu va atrage atentiunea Europei.

Universitatea sasēscă.

(Urmare.)

Poporulu care a locuitu pre pamentulu cercu scrisu in anulu 1222 și dupa acēst'a, erā dejā impartitu in Transilvania, acestu teritoriu a facutu o parte in-tregitōria a Transilvaniei si domni sasi au o lege placuta, dupa carea acēl'a se pōte considerā de apartienatoriu la comitatulu Albei. Indata ce se desvoltara si se cladira pre acestu pamentu cetățile sasesci si indata ce coloniile, cari se aflā afara de cetāti, si comunele se grupara in giurulu cetățiloru din interesulu administratiunei comune si alu jurisdicțiunei, se nascura sub numele celoru 9 cetāti sasesci cele 9 scaune, spre a suplini locul comitatului, si afara de acēstea se nascura si cele doue districte Bistri'a si Brasiovulu, intre cari despre

merau anii dupa consulate, ci dupa numerulu barbatiloru lor. Si santulu Ieronimu vorbesce de unu omu, care a ingropatu douedeci de mueri, si de o muere carea duse in mormentu doue-dieci si doi barbati. Asia dara partea femeiesca are in acestu jocu frumosu cu doue pointe mai multu.

Cele mai mari drepturi si cele mai grele deobligamente le aveau muerile in Hindu. Ele cā veduve trebuiau sa se arda impreuna cu barbatulu repausatu, dara pāna ce acēst'a se aflā in viētia, lu poteau parasī cādu le placea lor si se casatoriau cu altulu. Si cādu unu barbatu si nūmea muerea sea „mama“, atunci dupa cuventulu acēst'a erā unu lucru nedelicatu, dēca elu mai vietuiā mai de parte impreuna cu ea.

Cādu in neamulu indianu alu gariloru o femea devenea infidela barbatului seu, acēst'a nu potē pretinde in casulu acēl'a despartirea, numai atunci potē face acēst'a cādu elu i dā tōta averea sea si coplii. Muerea inse potea sa parasēasca pre barbatu, cādu vrē, si nu numai se potea casatori cu altulu, ci potea luā cu sine si averea intrēga a barbatului de mai nainte.

Unii milionari betrāni potu dice, ca noi suntemu de origine indiana, dara ca noi ne-amu desvetiatu de multu de unele suprabundantie ale neamului aceluia.

teritoriulu celui din urma si alu celui intregu de adi nu se pōte dovedi nici odata, ca s'aru tienē de pamentulu datu compatriotiloru nostri sasi la a. 1222 spre colonisare.

Desvoltarea acēst'a si sustarea pāna adi a asiā numiteloru scaune sasesci e o dovēda despre acea, ca precum in celelalte părți ale tiērei, pre pamentulu comitatensu si secuiescu, asiā si pre fundulu regiu datu concetatiuniloru sasi cu unu anumitu teritoriu s'au grupatu tōte cetățile si murii radicati intre anumite margini sub numirea imprumutata dela cetățile mai de capetenia impregiorulu acestor'a si au esercitatu in cerculu lor propriu unu dreptu legislatoricu dupa modelulu corporatiuniloru secuiesci si comitatense prin corporatiuni si pāna la 1848 in diet'a tiērei estindēdu-se preste totu, dara pre lānga sustinerea stricta a modalitātiloru atense mai in susu.

Sa fia esistatu, dupa cum amu disu mai susu, intre comunitatea comitatului scaunului sēu districtului — universitas comitatului — si intre diet'a tiērei o corporatiune natiunale deosebita, fia acēst'a sēu municipale-comunale sēu de alta natura legislatorica, sēu sa esiste o atare si ca afara de casurele obvenitōrie la secui in anii 1505, 1555 si 1506 o alta specia de reprezentatiune aru fi aduscu delaturarea adunāriloru scaunali si comitatense legi municipale si cu atāt'a mai putienu legi regnicolari, despre acēst'a nu scimu nimicu, nici chiaru despre un'a, din viēti'a noastră de dreptu si istorica de optu sute de ani, si spre a justificā acēst'a nici un'a din aceste natiunalitāti nu potu aretā nici o lege, si cu atāt'a mai putienu potu produce alt'i o atare lege pentru ca articolulu de lege 11 din 1791 p. 3, A. C. III. p. 1. art. de lege 6 din 1764 nu disponu nimicu despre atari adunāri, ci numai despre conferintie proprie a reprezentantiloru natiunali sub decurgerea dietei si art. de lege 6 din 1744 dispune de altu-feliu de adunāri, si ca dispusetiunea din urma de altmintrenea e si realisabila se vede din adunārele regulate si corespundietōrie spiritului natiunalitātiloru, cari adunāri sēmēna cu adunārele comitatense de inainte de 1848, si cari aveau unu cercu mai estinsu.

(Va urmā)

Varietāti.

*. Adunarea scaunului Sabiului este de nou fipsata pre Marti 12/24 Martiu. La ordinea dilei de mai nainte se adauga proiectulu statuteloru pentru fondulu de pensiune alu oficialiloru magistratuali.

*. Statariu. Cu invoirea ministriului de interne si de justitia s'a publicatu in comitatulu Neugradu dreptulu statariu pre unu anu contr'a rapitoriloru, talhariloru si taciunariloru si aceluor ce in ore-care modu le da mână de ajutoriu.

*. Trompet'a Carpatiloru aduce scēirea interesanta, ca in dilele din urma s'au aflu pre rip'a stānga a Oltului unu vasu de feru contienēdu aprōpe 4 chilograme de monete. Monetele suntu cele mai noua din anulu alu cincilea alu imperatiiei lui Marcu Aureliu si cele mai vechi de pre tempulu lui Vespasianu. Tōte monetele se afla la d-lu Cesaru Boliacu. Cea mai mare parte suntu Trajani si Adriani. Se potu procurā pāna la finea lui Martiu cu 1 leu 20 bani bucat'a.

*. Prim'a incercare de tālharie in vagōnele căiloru ferate romāne. Se pare ca in curendu vomu fi nevoiti sa tiparimu si noi pre vagōnele căiloru ferate inscriptiunea: „paditi-ve de hoti“, inscriptiune care se vede mai pre tōte vagōnele din unele state, unde hoti'a a devenitu o meseria pentru o parte din poporatiune.

Luni 18 a curentei pre la 7 ore sēr'a, in trenulu ce venea dela Pitesci, s'a intemplat urmatōrea tentativa de tālharie, in apropiere de statiunea Titu:

Intr'unu vagonu se aflā unu conducatoru postailu cu gentele cu bani ale espeditiunei postale, adunate de pre la diferitele statii din cale, si ale cārora chiei duple, un'a se pastrēdia de statiunea care espe-

impacavera pentru a adunā tōte bucățile din batiulu ruptu cu ocaziunea nuntei spre ardere, si in unu asemenea casu de buna sēma e mai bine a desfiintā casatori'a. Afara de acēst'a unu indianu nici odata nu se despartiesce de muiera sea, dēca acēst'a i-a nascutu unu pruncu.

Pōrte slaba este legatur'a casatoriei la tartari. Atāt'u muiera cātu si barbatulu potu sa se despartiesca cādu le place. E femeia maltratata de barbatu, atunci merge la judele localu, acēst'a o peitrece cu cei mai de frunte locuitori din comuna cătra casa si aci pronuncia o despartire formală.

Chinesii demostrea si in afacerea despartirei, ca ei suntu unu poporu vechiu de cultura, care fōrte adese ori nimeresce mai bine cuiulu in capu, decātu intieptii europeni. Despartirile suntu iertate, cādu unulu dintre părțile casatorite se face vinovatu de o crima grea, mai departe, cādu intre ambele părți domnesce o ura reciproca, sēu o repugnantia a temperamentelor, sēu cādu muiera — fleuresce prea multu. Din acēst'a vedemu pre chinesisulu originalu adeveratu, inse practiculu elu devine ridiculu. Dēca o muere fuge dela barbatulu ei fără a fi despartita si se aduce iēra a casa, ea atunci numai e soci'a, ci dupa lege sclav'a barbatului, si in casulu acēst'a densulu o pōte vende.

dedia, si cealta de statiunea care primesce. In acestu vagonu, pre catu scimu, nu este permis sa stea nimeni, de catu conductorulu. La un'a din statiuni s'a urcatu in acestu vagonu unu individ u care se vede a fi siefu de cantonieri la liniile telegrafice si conductorulu a facutu marea gresiala a-lu primi. Plecandu trenulu, dupa cate-va minute candu vites'a era mai mare, bunulu tovarasiu de drumu alu conductorulu, scote din haine unu toporasiu si incepe sa-lu isbesca. Conductorulu se apera, loviturile se indoiescu; dara prin presinti'a de spiritu, lovitu sparge geamulu vagonulu si incepe sa strige cu glas tare: „sariti ca me omora hotii.“ Nisce pasageri din vagonulu de alaturea, audindu strigatele, au datu de scire altoru pasageri, si din unulu in altulu vestindu se conductorii trenulu, s'a opritu trenulu la prima statiune, care era forte aproape. Aici siefulu de gara si cu mai multi aginti de ai calei ferate mergu sa deschida vagonulu ca sa puna man'a pre criminalu, care ii amenintia sa-i injunghie cu unu cutitu mare ce ave in mana, si astu-feliu 'si face locu de fuga. Indata a fostu prinsu si predatu autoritatii competente.

Aceste suntu de o cam-data sciintiele ce amu potutu avea despre acestu faptu; de vomu mai avea si altele, mai detaliate, le vomu publica si pre acelea. „Rom.“

*** Ce-va despre pane in Romania. Apropos de scumpetea-panei si de lipsa de mesura drepta despre care ne-amu plansu intr'unulu din numerele nostre, estragemu din diurnalulu „Fiulu Romaniei“ urmatoarele:

Celu mai necesariu obiectu de hrana, si fara care nu se pote, este pana.

Pana este alimentulu celu mai intrebuintiatu si, in mare parte, de omeni seraci intrebuintiatu singuru pentru intretinerea vietiei. Dece pretiulu seradica este absolutu imposibilu ca clas'a laboriosa sa nu suferu.

Multe si continuele insielatorii ce facu brutarii, scamotandu pre nenorociti, ne puse in pozitie de a dice cate-va cuvinte asup'ra acestui obiectu si totu de odata a ne face interpretu fidelu alu plangerilor suferindiloru pre langa onorabila primaria a capitalei, rogandu-o a lua mesurile cele mai urgente si eficace, ca cu o ora mai inainte sa scape pre multimea seraciloru din ghiarele torturatoare ale brutariloru.

In adeveru primari'a a luat o mesura prin o incheiere a consiliulu, ca jimb'l'a sa fia drepta la cantaritu de 400 dramuri si 200 si pre langa cantitate sa insusiesca si o buna calitate. Dara ce urmare a avutu acesta incheiere? Cu destula parere de reu trebuie sa marturisimu ca nici un'a, caci brutarii continua a scote pane de 125--150 dramuri si sa o vanda cu 20 bani bucat'a. catu privesce calitatea, pana este mai de multe ori negra si necopta decatu curata si copta.

Cele ce inaintaramu, rogamu pre on. primaria, a nu le consider'a la adresa brutariloru ce espunu spre vendiare pana in piatia, ci pentru acele multe mahalale pre unde suntu mai multi seraci, caci pentru noi nu numai piati'a constitue capital'a. „C. d. I.“

*** Biat'a „Albina“ din Pest'a se afla asi de incurcata in cestiunile ce dice ca le apera, incatu nu le mai da nici de inceputu nici de sfersitu. Dara pentru ce nu suntu si ele mai simple, ca sa le cuprinda ori-ce simpliculu? Pentru ce sa fia ele asi incatu sa trebuie totu nu mai de altii descurcate? Au nuli eloru mila candu vedu pre „omulu“ asudatu, inhatiandu-se candu de un'a candu de alt'a, tragendu apoi de ele: hati in drept'a, hati in stang'a — fara sa le descurce? nici baremu sa le rupa? — Apoi sa nu se manie redactorulu primariu alu „Albinei“, dupa densulu celu mai intieptu „omu“ din lume? Sa nu injure, strige, sa nu dea din mani si din picioru? Ei! stapoi deca nu vrea sa marga cu tote acestea, sa nu-i fia permis a da nava asup'ra redactoriloru dela alte foi, spre a-i obrasnici, ai stupidici si cate tote alte basaconii? Sa nu cugetati ca e glema ce

si despre ce scriemu. E seriosu. Cetiti nr. 18 alu „Albinei“ si vedeti catu e de seriosu, cu tote ca ridi de ti se clatesce fasolea in pantece de nostimele posne din fruntea, midilocolu si coda „Albinei.“ Amu eugetat noi demultu sa recomandamu foi'a acest'a in loculu „Gurei satului“, caci un'a e mai mare, e totu comica (pre cate unu locu tragi-comica) dela unu capetu pana la cel'altu si apoi, ce e mai multu, pre candu dela „Gur'a satului“ vinu glumele asteptate, „Albin'a“ are acelu avantaj, ca ea surprinde totu de un'a cu glumele sele din articulii cei mai seriosi; un'a o strica, ca nu aduce si ilustratiuni. Dara nici in privinti'a acest'a nu este publiculu cu totulu in paguba, caci se dau din candu in candu descriptiuni, despre „omulu“, cari intrecu tote caricaturile din intr'ega presa umoristica.

Noi vomu nota aici numai vre-o cate-va probe de glume:

Ierarchia romana nu se putea desparti de cea serbesca, in puterea canoaneloru bisericesci, ci numai deca se incaierau serbii si romanii intr'o paruiela buna. — Romanii din fundulu regiu si granicerii fostulu regim. I rom. din Transilvania au esitu din minti, deca nu aproba spriginirea universitatii sasesci, din partea dlui Babesiu; caci au miata romanii, candu ei voru sa scape si in fundulu regiu de egemonia si procur'a sasesc'a si granicierii, candu mai facu vorba de muntii revindicati? Cea mai comica dintre tote este inse din nr. unde dice „Albin'a“: „Spectaculu de certe murdarie l'amu evitatu pururea“. Aceste le dice certandu-se tocm'a acum cu „Federatiunea“, si candu pre alte doue pagine polemisesa in ventu cu „Telegrafulu Romanu“, pre carele dicea mai de une-dile, ca nu-lu mai cetesce, ba nici ca are intrare la „Albin'a.“ — S. a. s. a. caroru aru fi bine sa li se deschida o rubrica speciale.

Dece ni-aru permite tempulu si spatiulu amu si face-o, pentru ce publiculu aru fi cu recunoscintia nu numai catra noi, dara si catra isvorulu originalu de unde amu scote tote glumele politice. — Cu tote ca tempulu celu pretiosu aru trebui sa-lu folosimu altu felu si nu cu tandaliturile „Albinei“.

Unu scurtu tractatu despre institutitele de corectiune.

Pre candu in staturile si la poporele mai civilizate s'au scrisu si se scriu opori voluminoase si se edau foi periodice despre institutitele de corectiune, pre atunci la noi nenorocirea pare ca nu afla baremu o inima compatimitoria, caci despre partea cea debile a societatiei, pre carea o ajunsu sörtea sa fia macaru si pre unu tempu deosebita de societate pare ca in adinsu o da uitarei. Despre dens'a se scrie prea putienu seu mai nimicu. Ba cei mai multi abiä dupa nome cunoscute aceste institutite. Pentru acea credu ca voiu face unu micu servitiu stimatiloru cetitori, deca me voiu incerca a descinde in lumea corectiunaria si a vorbi ce-va despre amintitele institutite.

Totu inceputulu este greu. Pana acum'a eu c'lu putienu nu amu potutu afla la noi romanii nici unu tractatu nici o scriere in privinti'a acest'a. Sa nu ascepte dara nimenea din partea mea unu tractatu sistematicu si esauriatoriu despre lucrulu din cestiune, ci sa privesca totulu mai multu de o incercare a unui preotu teneru inca pre tempulu acest'a, de o incercare dicu, prin carea a-si doru sa dan indemnu altor'a mai capabili in presinte si venitoriu, de a se ocupa cu unu mai bunu succesu de cestiunea acest'a forte momentuosa.

Inainte de a vorbi despre lucru, trebuie sa ne intrebamu, ca ce suntu institutitele de corectiune? Si aci potemu responde pre scurtu, ca institutitele de corectiune suntu acele institutite, cari au de scopu coregerea seu indreptarea omeniloru acelor'a, cari au lipsa de ea.

Este constatatu, ca omulu la nascerea sea nu aduce cu sine pre lume, fara numai simburii, din cari au sa se

desvölte insusirile si aplecările lui. In o gradina, cu a carei'a ingrigire si cultivare nu se ocupa si nu se ostenesce nime, de siguru totu-deun'a burnienele si spinii cresc si se desvölta mai curendu si mai tare, asiä incatu seu ineca deja sementiä floriloru celoru nobile, seu deca au si apucatu cum-va acestea a cresce, totusi mai curendu seu mai tardiu le detragu umediela si le usca.

Asiä este si cu desvöltearea aplecäriloru si simtiemintelor morale-religiöse ale omulu. De sine lasatu omulu in crescerea si desvöltearea sea devine asemenea unei gradini neglese; aplecările si dorintiele cele rele predomnescu cu totulu pre cele bune. Omulu atunci este mai multu o fiintia animalica, ce urmädia fara precugetare instinctulu celui orbu, decatu o fiintia rationala creata spre unu scopu mai sublimu. Ca sa pöta deveni omulu omu in sensulu eminentu alu ventulu, are lipsa, de a se perfectiona. La acest'a nu-lu pöte aduce fara o educatiune adeverata.

Cu catu lipsesce mai multu educatiunea adeverata unui individ u seu unui poporu, cu atät'a mai animalice suntu aplecările lui, cu atät'a mai rele si periculöse suntu actiunile seu faptele lui.

Cultur'a cea adeverata nu sta inse numai intr'acea, ca omulu sa-si castige conosciintie si sciintie, adeca sa-si cultive numai mintea, ci ca totu-odata sa-si indreptedie, deprinda si intaräscä vointia spre totu ce e bunu si frumosu, dreptu si suntu, va sa dica, sa-si cultive si inim'a. Unde lipsesce o parte din acestea, acolo nu este cultura adeverata, ci numsi unilaterale, care nici odata nu aduce pre omu la perfectiune. Omulu cu sciintie catu de multe si inalte nu va fi omu adeveratu cultu, deca nu va ave religiositate si moralitate, ba este cu atät'a mai periculosu pentru societatea omenesca, este asemenea unui omu deprinsu in manuearea armelor, dara nebuu, seu smințitu la minte, carele in locu sa intrebuintiedie armele spre scopulu loru celu bunu, in nebuia sea vateama si omora totu ce-i iese inainte.

De aci provine acea impregiurare trista, ca si la unii individi, seu la unele popore, cari pretindu a fi cele mai culte, aflamu aplecări si fapte cu totulu contrarie acestei numiri. Ei intrebuintiedia sciintiele numai spre satisfacerea poftelor si ambitiuniloru, fara privire la acea, ca pöte prin tendintiele si actiunile loru vateama si omora deca nu cum-va fisicalmente, de siguru moralmente pre altii; ei nu se genädia a si cautä fericea loru inchipuita tocmä in ruinarea fericeii deapropeloi.

De aci se tienu si äcei diplomati si politici pretinsi, cari in locu sa inaintiedie binele si prosperarea natiunii, patriei omenimeii, venädia sub masca diferita numai glorificarea de sine, numai binele si interesele proprii tocmä spre detrimentulu societätiei omenesce. De acesta-si categoria se tienu äcei individi numiti culti, cari se nesuescu a negri prin totu felulu de invective si calomnii pre äcei barbatu, de cari sa vedu superioritati prin inteligentiä si caracterulu loru celu nobilu, espunendu priu esplicări false si tendentiöse meritele altor'a de crime, — äcei individi, dicu, cari conturba bun'a intielegere si concordia, conturba liniscea si ordinea publica. Atari individi comitu nu arare ori crime infernali ascunse, si adeseori crime politice, cari asemenea suntu condamnare ca si crimele ordinare, in cari cadu mai adeseori in genere omenii de rendu cu o cultura forte neglesa in tota privinti'a.

Mai tote faptele imorali, cari vateama legile religiunei, suntu totu odata faptele criminali cari vateama si legile civilii ale statulu. Statele crestine au si cunoscutu, ca tote actiunile, prin cari se vateama in societate conditiunile fundamentali ale vietiei morali, tocmä pentru aceea contienn si o injuria mare, o crima.

Pentru aceea nu numai biseric'a in sfer'a sea, dara si statulu s'au nesuito si se nesuesce, a lua dispositiunile necesä-

rie pentru pedepsirea si coregerea criminalistiloru. Pedeps'a statulu stä intre altele si cu deosebire in incarcare mai scurta seu mai indelungata, ce o dictädia prin lege asup'ra v'novatiloru.

(Va urmä.)

Raportu comerciale.

Sabiu 17 Martiu n. Gräu 7 fl. 80 xr. fr. mosu, 7 fl. 33 xr. mestecatu, 7 fl. 13 xr. cualit. infer.; se-car'a 4 fl. 93 xr. pana 4 fl. 67; orzu 3 fl. 67; ovessu 2 fl. 93 pana 1 fl. 73 xr.; cucuruza (porumbu) 3 fl. 87—4 fl. 13 xr.; cartofi 2 fl. 40 xr. galäta austriaca. Färina buna 14 fl.; de franselo 12 fl.; de pano alba 11 fl. pane de casa 10 fl. maj'a.

Lintea 24 xr., mazarea 24 xr., Fasolea 18 xr., malaiulu 16 xr. cup'a.

Pennu legatu 1 fl. 30, nelegatu 1 fl. 10 xr., paie lungi 80 xr., scurte 70 xr. maj'a.

Leimne de focu 8—10 fl. stang. austr.

Carnea de vita 22 cr. p., de porc 26 xr. Unsörea 75 xr. pana la 1 fl. cup'a.

Burs'a de Vien'a.

Din 8/10 Martie 1874.

Metalicele 5%	69 40
Imprumutulu nationalu 5% (argintu)	73 70
Imprumutulu de statu din 1860	103 50
Actiuni de banca	966 —
Actiuni de creditu	229 —
London	501 75
Obligatiuni de desdaunare Unguresci	74 75
„ „ „ Temisorene	74 50
„ „ „ Ardelenesci	73 50
„ „ „ Croato-slavone	75 50
Argintu	106 65
Galbinu	— —
Napoleonu d'auru (poli)	8 91 1/2

Concursu.

Pentru ocuparea postulu de sodalu culegatoriu care aru fi totu deodata si instructoru si diriginte alu invetiäceloru si diriginte alu afaceriloru tehnice la tipografia archidiececana romana gr. or. de aici se escrie concursu pana la 3/15 Aprilie a. c.

Cu acestu postu este impreunatu unu salariu anuale de 600 fl. v. a.

Doritorii de a competä la acestu postu au a-si asterne la subscris'a comisiunne pana la datulu indicatu suplicele concursuale prevedute cu atestatale despre cualificatiunea loru in art'a tipografiei. Sabiu 1/13 Martiu 1874.

Comisiunea administrativa a tipografiei archidiececane romäne greco-orientale.

(2—3)

Concursu.

Devenindu parochi'a Paclisi'a in protopresviteratulu Albei-luliei vacanta — se escrie concursu pana in 2 Aprilie a. c.

Emolumentele suntu:

1. Venitele stolari indatinat.
2. Aratura 5 jug. si fenatiu 1 jug. 297°.
3. Casa pentru locuintia se va inchiria din vistieria bisericeii, pana candu cas'a parochiale, si alte supraedificate; precum si o parte de implantatiune a vinei se voru platü familiei, fostulu parochu.
4. Dela aproape 200 paterfamilie cate 1 ferdela cucuruza cu tuleulu, si 1 di de lucru.

Doritorii de a ocupa acesta parochia, au sa-si asterne suplicele instruate cu documentele recerute de prescisele „Statut. org.“ la subscrisulu pana la terminulu susu indigitatu.

Alb'a-luli'a 1 Martie 1874.

In contielegere cu comitetulu parochiale.

Ales. Tordosianu, protopresb. or. gr.

(2—3)

Nr. 25/1874.

Edictu.

Prin care Oprea Maniu Lungu din Poplac'a scaunulu Sabiului de religiunea gr. res. carele de tempu indelungatu cu necredintia au parasitu pre legiuit'a lui socia Dobr'a Maniu Vladu totu din Poplac'a, fara de a se sci loculu aflarei si petrecerei lui, se provöca, ca in terminu de unu an u dela datulu de fatia sa se infatisiedie inaintea forulu matrimoniale subscrisu, pentru ca la din contra procesulu divortialu intentatu asup'ra lui, se va otari amesuratu presciseloru canonice si in absentiä lui.

Sabiu 22 Februaru 1874.

Forulu matrimoniale alu tractulu protop. gr. res. alu Sabiului I.

(3—3)